

5. Музика О. А. Доходи місцевих бюджетів за українським законодавством : монографія / О. А. Музика. — Київ : Атіка, 2004. — 344 с.
6. Вобль К. Г. Земельный вопрос в программах различных партий / К. Г. Вобль. — Киев, 1917.
7. Буряченко А. С. Бюджетне вирівнювання як об'єкт реалізації державної регіональної політики : дис. ... канд. екон. наук / А. С. Буряченко. — Київ, 2001. — 213 с.
8. Поляк Г. Б. Территориальные финансы : учебное пособие / Г. Б. Поляк. — Москва : Вузовский учебник, 2003. — 479 с.

Бюджетные отношения, сферой возникновения и развития которых есть бюджетная деятельность, требуют соответственного правового оформления. Такое оформление означает их рассмотрение сквозь систему представительных органов власти, что дает возможность гарантировать построение бюджетной системы на реальных, а не декларативных основах.

Определения понятия бюджетного права должны иметь четкие границы и значения, которые могут быть выражены в его содержании и объеме. Содержанием понятия есть совокупность его специфических признаков и характеристик, которые отличают его от других смежных или тождественных понятий. Объем понятия — это количество предметов или явлений, каждому из которых свойственны признаки, которые принадлежат содержанию этого понятия.

Бюджетные правоотношения как разновидность правоотношений характеризуются общими признаками и чертами, свойственным всем правоотношениям, отличаюсь своими специфическими особенностями.

Budgetary relations, by the sphere of origin and development of which there is budgetary activity, require conformable legal registration. Such registration is meant by their consideration through the system of representative organs of power, that enables to guarantee the construction of the budgetary system on the real, but not declarative bases. Clear scopes and values which can be shown in his maintenance and volume must have determination of concepts of budgetary right. The table of contents of concept is an aggregate of his specific signs and descriptions which distinguish him from other contiguous or identical concepts. A volume of concept is an amount of objects or phenomena, to each of which signs which belong to maintenance of this concept are peculiar. Budgetary legal relationships as variety of legal relationships are characterized general signs and lines, incident to all legal relationships, differing the specific features.

Надійшла до редакції 31 жовтня 2016 року

УДК 004.9:004.77]:005

Вікторія Кайді,

кандидат наук із соціальних комунікацій,
учений секретар Наукової бібліотеки
Національного фармацевтичного університету

Розвиток інформаційно-комунікаційної інфраструктури у глобальному електронному просторі

Розглянуто основні особливості розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури у глобальному електронному просторі на сучасному етапі його розвитку.

Ключові слова: *інформаційно-комунікаційні технології, електронний бізнес, електронний менеджмент, інформаційний ринок.*

Нині спостерігаємо активний розвиток електронного бізнесу як форми реалізації бізнес-процесів та бізнес-проектів, який спрямовано на підвищення ефективності діяльності підприємств і організацій. Цей вид бізнесу потребує застосування останніх досягнень у сфері телекомунікаційних та інформаційних технологій, і сьогодні у світі відбувається перерозподіл акцентів з комунікаційної та інформаційно-пошукової функції глобальної комп'ютерної мережі на ведення з її допомогою сучасного електронного та традиційного бізнесу. Будь-яка ділова активність, що використовує можливості глобальної інформаційної мережі для удосконалення та зміни внутрішніх і зовнішніх зв'язків компанії для отримання прибутку, входить у межі понять "електронний бізнес" та "електронна комерція". Сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) змінюють сутність наявних бізнес-моделей — базових процесів створення продуктів і послуг виробниками й надання їх кінцевим споживачам.

Інформаційна галузь як специфічний сектор економіки виникла нещодавно і доволі стрімко розвивається, перетворюючись на масштабну сферу діяльності, враховуючи рівень зайнятості та обсяги інвестицій. Інформаційна інфра-

структура швидко ускладнюється технологічно і організаційно, отже, емпіричні підходи і суто практичні рішення щодо вдосконалення управління нею та процесами, які вона охоплює, стають однобічними і не дають бажаного ефекту. Завдяки особливостям функціонування й розвитку інформаційна галузь є джерелом інноваційних ідей в організації та веденні бізнесу чи менеджменту в цифровому просторі — як новому та специфічному явищі, нестандартних організаційних рішень тощо. Вивчення закономірностей інформаційної інфраструктури, методів і форм ведення економічної діяльності в ній є надзвичайно важливим, оскільки реформування економіки України та інтеграція національного ринку до світової економічної системи потребує впровадження сучасних інформаційних систем і технологій у діяльність вітчизняних компаній.

Окремим аспектам розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури присвячено роботи Н. Апатової [1], С. Войтко, К. Ангелова [2], В. Іноземцева [6], А. Кармінського, С. Кармінського, В. Нестерова [7], А. Манюшиса, В. Смольянінова, В. Тарасова [8], Н. Резнікової, Е. Деміної [9; 11], В. Плєскач [10] та ін., а також представлено на законодавчому рівні [3—5].

Мета статті — дослідити особливості розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури у глобальному електронному просторі на сучасному етапі його становлення.

За останні 10—15 років завдяки розвитку технологій і формуванню нового попиту користувачів принципово змінилася концепція мереж зв'язку: фахівці більшості світових компаній активно створюють цифрові мультисервісні мережі в межах процесів конвергенції технологій, мереж і послуг зв'язку. Сутність конвергенції — використання різноманітних засобів зв'язку для обслуговування потреб широкої аудиторії, надання доступу до різноманітних за обсягом, якістю і ціною мережевих ресурсів. В умовах надзвичайно стрімкого розвитку світового інформаційно-комунікаційного ринку розробники систем зв'язку і компанії-оператори мають зважати, що первинними стають потреби клієнтів, а не технології, як було раніше.

Сьогодні інновації в інформаційній сфері здебільшого сприяють підвищенню ефективності функціонування наявних галузей виробництва, а не виникненню нових. Цю тенденцію підтверджує факт, що частіше використовується визначення "інформаційні технології" (ІТ), а не "інформаційна галузь" [2]. Основні передумови трансформації технології в галузь такі:

- зростання рівня наукоємності продукції та послуг (використання елементів інформаційних технологій);
- зменшення терміну життєвого циклу техніки (перехід від техніки, яка не поновлюється до техніки, що поновлюється);
- прискорення морального старіння продуктів та послуг, що виникають на їх основі (зміна асортименту, зниження вартості, зміна уподобань);
- кризові явища (великі та малі цикли).

Останнім часом у публікаціях, документах і звітах вживають термін "ІКТ" (Information and Communications Technology) — інформаційні та комунікаційні технології. Саме це поняття набуло поширення в Європі замість (або як розширення) терміна "ІТ". Перетворення технології в галузь є поступовим процесом, паралельно з трансформацією здійснюється злиття наявних і виокремлення нових галузей. У розвитку інформаційних технологій вирізняємо основні етапи:

- технологічний (до 1970 р. — відпрацювання технологій, принципів побудови);
- програмно-технічний (до 1985 р. — зростання потреби у програмних продуктах за умови низьких темпів удосконалення технічних засобів);
- організаційний (до 1995 р. — імплементація комп'ютерних систем у технологічне обладнання, структуру управління підприємством, побудова корпоративних структур);
- інформаційний (до 2000 р. — інформатизація суспільства, світові інформаційні кризи);
- когнітивний (з ХХІ ст. — формування знанневих ресурсів на основі наявної інформації) [2].

Нині організація мереж електровз'язку неможлива без інформаційних технологій, оскільки перші розвиваються за рахунок і на користь останніх. Виник новий термін — "інфокомунікації", що означає нерозривний зв'язок інформаційних і телекомунікаційних елементів інформаційного обміну, які розвиваються у процесі конвергенції. Інфокомунікації й інфокомунікаційні технології разом становлять інфокомунікаційну інфраструктуру суспільства [9]. Незважаючи на масштабність, ці елементи порівняно доступні. Важливе значення (разом з досягненнями науково-технічної революції) мала стандартизація, оскільки саме сьогодні подання будь-якої інформації (від мови до високоякісного відео) можливе в стандартному цифровому форматі, придатному для передачі через стандартні канали зв'язку. Як

результат — в інформаційну еру поняття "зв'язок" отримує ширше тлумачення, ніж лише забезпечення контакту між людьми. Інтернет створює новий єдиний простір для інформаційного обміну, співпраці та торгівлі. У цього середовища є дві специфічні властивості, які відрізняють його від традиційних телетехнологій:

- значно спрощується пошук потрібної інформації;
- є можливість з'єднувати людей у групи за інтересами (зокрема, у межах бізнесу).

Інтернет зумовлює суттєві зміни, насамперед трансформацію технологічної основи телекомунікаційних мереж: сьогоденні фахівці визнають появу так званих мереж зв'язку нового покоління (Next Generation Network, NGN). Тривалий час основна мережева ідея була простою — для того, щоб передавати інформацію з точки в точку, необхідно сформувати відповідний канал "точка-точка". За таким принципом працювали телеграф, телефонна мережа, а через певний час — мережі SDH і АТМ. Згодом постала потреба створення одночасно діючих каналів для групи користувачів. Виникла парадигма багатозв'язності кожного з кожним, на основі якої створюється єдиний простір спілкування в межах так званих віртуальних частин мережі, які є мультисервісними та охоплюють мову, дані та відео. Стала також можливою глобальна інформатизація діяльності людей. Потік інформації, яку генерує суспільство, перетворився на товар, вартість якого перевищує вартість всієї іншої виробленої продукції. Глобалізація — загальносвітовий процес злиття компонентів людської цивілізації, який передбачає поширення інформаційних технологій, продуктів і систем у всьому світі й сприяє економічній і культурній інтеграції. Значення інформатизації для зміцнення економічної могутності країни першими усвідомили в Японії, де ще в 60-ті роки минулого століття виникла ідея створення інформаційного суспільства. У США в 1993 р. спеціалісти працювали над завданням розвитку національної інформаційної інфраструктури (National Information Infrastructure, NII), яка має на меті створення високошвидкісних інформаційних мереж. В Європі також взяли курс на інформаційну співдружність (Information Society, IS), і 1994 р. було створено бюро із розробки проєктів інформаційного суспільства (Information Society Project Office, ISPO). Зрозуміло, що європейські та американські концепції інформатизації мали врешті-решт об'єднатися. У лютому 1995 р. у Брюсселі на нараді міністрів, які відповідали за розвиток інформаційних співтовариств у різних країнах, було визначено більше десяти глобальних проєктних зон (Project Areas), глобальну інтероперабельність широкосмугових мереж, електронну універсальну бібліотеку, мультимедійний доступ до світової культурної спадщини, глобальне управління надзвичайними ситуаціями, глобальний ринок для середніх і малих підприємств тощо. Саме тоді сформовано ідею про глобальне інформаційне суспільство (Global Information Society, GIS), яка полягала в тому, що GIS має об'єднати національні інформаційні суспільства країн, які входять до світового співтовариства і базуються на глобальній інформаційній інфраструктурі (Global Information Infrastructure, GII), що охоплює національні інфокомунікаційні мережі. Принципи її побудови та розвитку сформульовано Міжнародним союзом електровз'язку (International Telecommunication Union, ITU) та іншими міжнародними організаціями. Згідно із задумом розробників, GIS — це інтегрована загальносвітова інформаційна мережа масового обслуговування населення планети на основі інтеграції глобальних і регіональних інформаційно-комунікаційних систем, а також систем цифрового телебачення і радіомовлення, супутникових систем і рухомого зв'язку. Процеси створення і розвитку єдиного інформаційного простору, єдиної

уніфікованої системи телекомунікацій, стандартів обміну інформацією, інформаційної економіки, а також упровадження нових технологій в основні сфери діяльності суспільства мають бути всеохоплюючими, а інфокомунікації набуватимуть глобального характеру.

Глобальні інфокомунікаційні процеси підлягають правовому регулюванню. Міжнародне інформаційне право має власний об'єкт регулювання — міжнародні інформаційні відносини. Вони виникають під час освоєння міжнародного інформаційного простору, транскордонної діяльності засобів масової інформації, при реалізації прав держав і народів на інформацію. 8 липня 2002 р. в Японії представники країн "вісімки", зокрема і України, підписали "Хартію Глобального інформаційного суспільства". При цьому вперше на міжнародному правовому рівні закріплено основи стратегії й тактики формування GIS, визначено правові, політичні та технологічні заходи, які мають активізувати діяльність міжнародного співтовариства щодо формування GIS на трьох рівнях: загальносвітовому, регіональному, національному. У Хартії задекларовано найважливіші принципи формування GIS:

— забезпечення кожному члену суспільства можливості доступу до будь-якої інформації і спілкування з будь-яким іншим членом цього товариства, індивідуально і колективно;

— принцип інформаційного суверенітету;

— принцип рівності кожного члена суспільства, народу, нації.

Досягнення мети створення GIS і вирішення проблем потребує розробки національних і міжнародних стратегій [11]. Особливу роль у Хартії відведено інформаційно-комунікаційним технологіям, які є одним із найважливіших чинників, що впливають на формування суспільства в XXI ст. і забезпечують можливість творчо й ефективно вирішувати економічні та соціальні проблеми приватним особам, компаніям та суспільству загалом. У концепції GIS вирізняють такі важливі компоненти:

— інформаційні та комунікаційні технології, Інтернет;

— інформаційна інтелектуальна власність;

— електронні інформаційні центри;

— банки і бази даних;

— відеопродукція;

— багатомовні перекладні програмні продукти;

— нові засоби зображення;

— загальна інформаційна спадщина — системи управління виробництвом;

— біотехнології, фармацевтична продукція;

— інші.

Означені компоненти застосовують майже у всіх секторах економіки, під їхнім впливом змінюються пріоритети світового господарства, обмін продукцією та інформацією.

Необхідна для розвитку GIS глобальна інформаційна інфраструктура передбачає адекватний технологічний, економічний, організаційно-виробничий і структурний розвиток сфери інфокомунікацій.

Отже, постає потреба науково-методичної розробки та проведення державної політики інформатизації як комплексу взаємопов'язаних політичних, правових, економічних, соціально-культурних і організаційних заходів, спрямованих на встановлення загальнодержавних пріоритетів розвитку інформаційного середовища суспільства і створення умов для якісно нового рівня України в інформаційному суспільстві.

Список використаної літератури

1. *Апатова Н. В.* Теория информационной экономики / Н. В. Апатова. — Симферополь : ЧП Бондаренко, 2005. — 336 с.
2. *Войтко С. В.* Менеджмент у телекомунікаціях : навч. посіб. / С. В. Войтко, К. П. Ангелов; за наук. ред. В. Г. Герасимчука. — Київ : Знання, 2007. — 295 с.
3. *Про телекомунікації* : закон України від 19 січ. 2007 р. / Верхов. Рада України. — Офіц. вид. — Київ : Парлам. вид-во, 2007. — 63 с.
4. *Про інформацію* : закон України від 1 груд. 2002 р. / Верхов. Рада України. — Офіц. вид. — Київ : Парлам. вид-во, 2002. — 23 с.
5. *Про електронні документи та електронний документообіг* : закон України від 22 трав. 2003 р. № 851 // Офіц. вісн. України. — 2003. — № 25. — С. 106—111.
6. *Иноземцев В. Л.* На рубеже эпох. Экономические тенденции и их неэкономические следствия / В. Л. Иноземцев. — Москва : Экономика, 2003. — 703 с.
7. *Карминский А. М.* Информатизация бизнеса: концепция, технологии, системы / А. М. Карминский, С. А. Карминский, В. П. Несетеров [и др.]. — Москва : Финансы и статистика, 2004. — 623 с.
8. *Манюшис А.* Виртуальное предприятие как эффективная форма организации внешнеэкономической деятельности / А. Манюшис, В. Смольянинов, В. Тарасов // Проблемы теории и практики управления. — 2003. — № 4. — С. 3—27.
9. *Менеджмент в телекоммуникациях* / под ред. Н. П. Резниковой, Е. В. Деминой. — Москва : Эко-Трендз, 2005. — 392 с.
10. *Плескач В. Л.* Технологии электронного бизнеса : [моногр.] / В. Л. Плескач. — Київ : Київ. нац. торг.-еко. ун-т, 2004. — 223 с.
11. *Резникова Н. П.* Маркетинг в телекоммуникациях / Н. П. Резникова. — Москва : Эко-Трендз, 2002. — 336 с.

Рассмотрено основные особенности развития информационно-коммуникационной инфраструктуры в глобальном электронном пространстве на современном этапе его развития.

The main features of the development of information and communication infrastructure in the global electronic space at the present stage of its development.

Надійшла до редакції 14 вересня 2016 року

Як пройшов черговий "МЕДВІН: Книжковий світ"

У столиці 4—6 листопада працював XVI Міжнародний книжковий ярмарок "МЕДВІН: Книжковий світ". Укотре разом зібралися книголюби, письменники, поети, художники, аби насолодитися святом книги.

Відвідувачі мали можливість першими придбати друковані новинки на 75 стендах різноманітних видавництв та отримати автограф від улюбленого автора або ж самому спробувати себе у ролі поета чи художника в рамках майстер-класів. Для дітей підготували особливу програму, до якої увійшов показ анімаційного фільму "Моя країна — Україна".

Також під час ярмарку відбувся благодійний продаж книжок, світлин, виробів ручної роботи від Інституту літератури. Акцію спонукало провести горе, яке сталося з однією з викладачів інституту.

За матеріалами інтернет-ресурсів